

دولت باکو و مقابله با عاشورا

سرویس آذربایجان / خبرگزاری آران
خبرگزاری آران / سرویس آذربایجان :
نادر حقیقی

در روز عاشورا دهها هزار تن از مردم باکو و شهرها و روستاهای اطراف به سوی زیارتگاه بی بی رحیمه سرازیر شدند. نیروهای پلیس در مسیرها و جاده های منتهی به « نارداران » با لباس شخصی و لباس فرم مستقر شده بودند، نتوانستند مانع از حرکت انبوه مردم به سوی زیارتگاه شوند. چرا که هر اتفاق کوچکی میتوانست خشم مهارناپذیر مردم را برانگیزد. دهها هزارتن از مردم در صحن بزرگ زیارتگاه تجمع کرده و به عزاداری برای حضرت سیدالشهدا « علیه السلام » و انصار وفادارش پرداختند. پرچمهای مزین به نام مبارک سیدالشهدا ع و ابوالفضل العباس ع در هر سو برافراشته بود و ترجیع بند نوحه خوانیهای و عزاداریهای مردم شعار « حسین، حسین شعاریمیز / شهادت افتخاریمیز » بود. علیرغم تلاشهای گسترده دولت باکو برای پیشگیری از شکوفایی مذهب در میان مردم شیعه جمهوری آذربایجان، روز به روز مردم این منطقه بیشتر به اصالت و هویت شیعی خود پی میبرند و تلاش میکنند هویت شیعی خود را که پس از جدایی این منطقه از ایران (عهدنامه های ننگین گلستان و ترکمانچای) و بخصوص در دوره حاکمیت کمونیستها آسیبهای زیادی دیده است، تحکیم و تثبیت کنند.

عاشورا، آیین و علم هویت شیعه است، اسلام راستین با عاشورا زنده شده و حیات دیگری یافته است. واقعه خونین عاشورا که با حماسه بی همتای حسین بن علی « علیه السلام » و انصار بی بدیل آن حضرت حدود 1370 سال پیش رقم خورد، حیات و گسترش تشیع را تضمین کرده است. طی بیش از هزار سال تلاش و تکاپوی حکومتهای ستمگر برای مقابله با عاشورا به جایی نرسیده است. حکومتهای ستمگر یک به یک در گذر تاریخ به زوال و اضمحلال دچار شده اند اما عاشورا همچنان زنده و پایدار است. پرچمهای ظالمان سرنگون شد اما پرچم عاشورا همچنان در اهتزاز است. این پرچم نماد شکست ناپذیری تشیع است. خیزش شیعیان در عصر حاضر انقلاب اسلامی را رقم زد و با توجه به اینکه این انقلاب ریشه در عاشورا دارد، تلاشهای جهان غرب و ابرقدرتهایی چون آمریکا و انگلیس و عوامل منطقه ای آنها، حکومتهای ارتجاعی و وهابی و سلفی عربی، گروههای تروریستی و جنگ تحمیلی نتوانست حکومت متکی بر عاشورا را در ایران مغلوب کند. جنبش بیداری شیعیان امروز مرزهای کشورها را درنوردیده است. حضور گسترده شیعیان در مهمترین مناطق جهان و در نقاط استراتژیک و پیرامون منابع انرژی (خلیج فارس، یمن، عربستان سعودی، لبنان، عراق و ...) غارتگران جهانی را به تلاش و تکاپوی گسترده ای برای مقابله با عاشورا و شیعیان واداشته است.

در جغرافیای مذهبی جهان اسلام، جمهوری آذربایجان بخشی از سرزمین تشیع است. این منطقه در پی جنگهای طولانی مدت روسیه با ایران و انعقاد عهدنامههای سیاه گلستان و ترکمانچای اشغال و از خاک ایران جدا شده است. منطقه جمهوری آذربایجان از صدها سال بیش یکی از کانونهای فعال تشیع بوده و در تاریخ علم و ادب شیعه نام بزرگان این دیار می&rdm;درخشد. مردم این منطقه همواره از حامیان حکومتهای شیعی بوده&rdm;اند و از این روست که شاه اسماعیل صفوی (بنیانگذار دولت وحدت ملی شیعه در ایران)، پس از قیام در اردبیل، به شمال ارس و ولایت شروان رهسپار می&rdm;شود و در این دیار دشمنان شیعه را سرکوب می&rdm;کند...

شیعیان قفقاز جنوبی که اغلب آنها در جمهوری آذربایجان مجتمع هستند، پس از اشغال سرزمینهای قفقازی ایران توسط روسیه، تحت ستمهای شدید حکومت مسکو قرار گرفتند و تلاش گستردهای از سوی حکومت مسکو برای مبارزه با تشیع و فرهنگ ایرانی در سرزمینهای قفقازی تحت اشغال انجام شد. حکومت مسکو کوشید تا فرهنگ مسیحیت، فساد اخلاقی و اجتماعی را در جامعه مسلمانان قفقاز جنوبی گسترش دهد و از سوی دیگر با ایجاد و تقویت یک جریان روشنفکری وابسته به دربار مسکو (افرادی مانند سرهنگ آخوندوف) و انتشار نشریاتی مانند «ملانصرالدین»، دین اسلام و روحانیت را مخالف پیشرفت معرفی کرده و باورهای دینی مردم را تضعیف کند. پس از روی کار آمدن حکومت کمونیستی در روسیه، مبارزه با دین و مذهب به شکل آشکار و رسمی آغاز شد که نتیجه آن، اعدام و بازداشت و تبعید هزاران تن از فعالان دینی، جمع&rdm;آوری و سوزانده شدن صدها هزار جلد کتاب، بسته شدن مساجد و تبدیل آنها به موزه و مراکز رقص و موسیقی، و ممنوعیت عزاداری برای حضرت سیدالشهدا(ع) در ایام محرم بود. پس از فروپاشی شوروی، علی&rdm;رغم اینکه مردم جمهوری آذربایجان هفتاد سال از تعلیم دینی محروم بودند، همانند تشنگانی که پس از سالها به آب رسیده باشند، با شور و اشتیاق به بازگشایی و تعمیر مساجد و احیای آیینهای مذهبی بخصوص در ایام محرم پرداختند. در سراسر ایران شمالی، کلاسهای آموزش قرآن در مساجد برقرار شد و شیعیان فعال، حوزه&rdm;های علمیه را در شهرهای مختلف (باکو، نخجوان، گنجه، سالیان و ...) تأسیس کردند.

شیعیان مظلومی که هفتاد سال پشت پرده های آهنین قرار داشتند و توسط دیکتاتورهایی مانند استالین، و کارگزاران کمونیسم در باکو مانند میرجعفر باقراف و جانشینان وی از ابتدایی ترین حقوق انسانی یعنی آزادی مسافرت، از سفر به خارج از کشور و زیارت قبور نورانی ائمه اطهار(ع) محروم بودند، دسته دسته به سوی ایران و زیارت مرقد مطهر امام رضا (ع) روانه شدند... اما بعد از روی کار آمدن حیدرعلی&rdm;اف در باکو که سابقا از سران حزب کمونیست شوروی بود، دوباره دستگاه دولتی باکو به مبارزه با اسلام و تشیع پرداخت. حوزه&rdm;های علمیه شیعه در جمهوری آذربایجان تعطیل شد. فعالان اسلامی تحت تعقیب قرار گرفتند. جوانانی که به قصد تحصیل علوم دینی رهسپار ایران می&rdm;شدند، با فشارهای جدی و اتهامات سنگین مواجه شدند، سران حزب اسلامی و فعالان اسلامگرا دستگیر و به زندانهای طولانی محکوم گردیدند و حتی انجام عزاداری برای حضرت سید&rdm;الشهدا(ع) در انظار عمومی ممنوع شد... طی سالهای گذشته، ایام محرم و عاشورا به مشکلی برای حکومت باکو تبدیل شده است. در این ایام بخصوص در روز عاشورا، مردم ایران شمالی که اکثریت مطلق آنها را شیعیان تشکیل می&rdm;دهند، مانند سایر شیعیان جهان به عزاداری می&rdm;پردازند. اما رژیم باکو با اقدامات مختلف مانع از عزاداری مردم می&rdm;شود. امسال نیز رژیم باکو تدابیر متعددی را برای پیشگیری از برپایی آیینهای عزاداری و تجلی فرهنگ عاشورا به کار بست. از مدت‌ها پیش طرح تخریب و تعطیلی مساجد و ممنوعیت پخش اذان در دستور کار دولت باکو قرار گرفت. سال گذشته محدودیت&rdm;های اعمال شده از سوی حکومت به گونه&rdm;ای بود که گروهی از فعالان اسلامی نشست اعتراض&rdm;آمیزی را برگزار کرده و از خبرنگاران و مطبوعات خواستند که صدای مظلومیت آنها را به گوش جهان برسانند. حاضران در این نشست، اقدامات پلیس باکو را در شهرهای گنجه، سومقاییت و باکو برای پیشگیری از انجام عزاداری را افشا کردند.

ایلقار ابراهیم زاده (ابراهیم اوغلی) روحانی مشهور در باکو که مرکزی را با عنوان «مرکز دفاع از آزادی اعتقادات دینی» تأسیس کرده است، گفت: جمعی از مردم گنجه توسط پلیس با هدف ممانعت از برگزاری مراسم عزاداری بازداشت و تحت فشار قرار گرفتند.

ایلقار ابراهیم زاده به افشای گوشه&rdm;های دیگر از اقدامات ضد شیعی رژیم باکو پرداخت و اظهار داشت: پلیس در سراسر کشور به رستورانها و سالنهای غذاخوری دستور داده که از ارایه خدمات برای کسانی که احسان می&rdm;دهند، و از پذیرفتن دسته&rdm;های عزاداری خودداری کنند.

«نامیق باباخان» رهبر تشکیل اجتماعی بیرلیک (وحدت) گفت: در شهرهای مختلف بخصوص در شهر گنجه، پلیس فشارهای مستمری را بر مؤمنان وارد می&rdm;کند تا آیینهای عزاداری شهدای کربلا برگزار نشود...

در این نشست که برخی دیگر از رهبران تشکلهای اجتماعی نیز حضور داشتند، همگان اظهار می‌داشتند که حکومت باکو، همان روشهای حکومت کمونیستی را در مبارزه با دین و تشیع به کار می‌برد، علاوه بر اقدامات یاد شده، شبکه‌های تلویزیونی باکو حتی در روز عاشورا نیز به پخش فیلم‌های مبتذل و موسیقی ادامه می‌دهند. در روز عاشورا ادارات دولتی باز است و رژیم می‌کوشد تا از تعطیلی بازارها و مراکز خصوصی نیز جلوگیری کند... البته گفتنی است که طی سالهای اخیر، رژیم به ترفندی جدید دست زده است و آن پخش برنامه ای غم انگیز و نیم ساعته در روز عاشورا از طریق یکی از شبکه های تلویزیونی است!

علیرغم تلاشهای رژیم باکو، آیین‌های عزاداری هر سال رو به گسترش است. سال گذشته در باکو مسجد «تازه‌پیر»، مسجد کبود «گۆی مسجد» «مسجد مشهدی داداش»، «مسجد حاج سلطانعلی» و «مسجد نارداران» مملو از جمعیت عزادار بود. در این مساجد عزاداران به سینه‌زنی و زنجیرزنی و نوحه‌سرایي پرداختند و با فریادهای «لبیک حسین (ع)»، «حسین وای...» دلبستگی خود را به امام حسین (ع) ابراز داشتند. در این میان صدها تن از جوانان و نوجوانان با بستن پیشانی بندهای سبز و سیاه جلوه‌های دیگر از عشق به امام حسین (ع) را به نمایش گذاشته بودند. مردم در حرکتی آشکار علیه رژیم باکو، مغازه‌ها و بازارها را تعطیل کرده و به سوی مساجد به حرکت درآمده بودند. مساجد سرشار از جمعیت بود و هزاران تن از مردم پیرامون مساجد تجمع کرده بودند. در نخجوان، گنجه، سومقاییت، لنکران و دیگر شهرها نیز وضعیتی مشابه حاکم بود و مردم در مساجد تجمع کرده بودند. در این حال، هزاران تن از نیروهای امنیتی و پلیس دولت باکو در خیابانها و پیرامون مساجد در لباس شخصی و رسمی پراکنده شده بودند. پلیس می‌کوشید تا از هر گونه رویارویی با مردم پرهیز کند، زیرا به خوبی مشخص بود که هر گونه درگیری با مردم و یا تلاش پلیس برای ممانعت از عزاداری می‌توانست به اعتراض سراسری و خونین منجر شود...

امسال دولت باکو در آستانه محرم باز هم به جمع آوری کتابهای مذهبی دست زد و از سوی دیگر ورود اقلام مورد استفاده در عزاداریها مانند زنجیر، پرچم و... را به کشور ممنوع کرد. رییس کمیته دولتی نظارت بر امور دینی در سخنانی احمقانه اعلام کرد که سینه زنی و عزاداری و زنجیر زنی با آداب تمدن منافات دارد؟! وی این سخنان را در حالی اعلام کرد که شبکه تلویزیونی دولتی و غیر دولتی باکو فیلمهای مستهجن و ضد اخلاقی را پخش میکنند و بنا به اعلام مقامات باکو، دانش آموزان محجبه از حضور در مدارس محروم هستند و علاوه بر این هیچ زنی در این کشور مسلمان نشین حق ندارد با حجاب در محل کار حاضر شود و پخش صدای اذان از مساجد نیز ممنوع بوده و آموزش قرآن نیز در مدارس و مساجد ممنوع است. به عبارت دیگر از نگاه دولت باکو، پر شدن هتلهای باکو از فاحشه ها، فعالیت قمارخانه ها، پخش فیلمهای مستهجن و ضد اخلاق و خانواده از شبکه های تلویزیونی، ایجاد زندان مخفی امریکا در باکو، اعزام سربازان ارتش باکو به افغانستان برای مشارکت در کشتار مردم افغانستان و ممنوعیت آموزش علوم دینی با «آداب تمدن» مغایر نیست، اما عزاداری برای خاندان پیامبر اسلام و خواندن اشعار مذهبی در این مراسمها با «آداب تمدن!» مغایرت دارد!

دولت باکو امسال به خاطر سال نو مسیحی پنج روز تعطیل اعلام کرد. در حالی که تاکنون همین دولت از تعطیل اعلام کردن روز عاشورا خودداری کرده است. اعلام پنج روز تعطیل به مناسبت سال نو مسیحیان توسط دولت باکو، و از سویی تلاش برای مقابله با عزاداری در روز عاشورا مردم این کشور را به شدت آزرده خاطر کرد و احساسات عمومی را برانگیخت. علی رغم تلاشهای گسترده مقامات باکو برای مقابله با عاشورا، امسال عاشورا در جمهوری آذربایجان بخصو در باکو با شکوه بی سابقه ای برگزار شد. به گزارش منابع مستقل، بعد از فروپاشی شوروی تاکنون، حضور امسال مردم در روز عاشورا بی سابقه بوده است. در روز عاشورا دهها هزار تن از مردم باکو و شهرها و روستاهای اطراف به سوی زیارتگاه بی بی رحیمه سرازیر شدند. نیروهای پلیس در مسیرها و جاده های منتهی به «نارداران» با لباس شخصی و لباس فرم مستقر شده بودند، نتوانستند مانع از حرکت انبوه مردم به سوی زیارتگاه شوند. چرا که هر اتفاق کوچکی میتواند خشم مهارناپذیر مردم را برانگیزد. دهها هزارتن از مردم در صحن بزرگ زیارتگاه تجمع کرده و به عزاداری برای حضرت سیدالشهدا «علیه السلام» و انصار وفادارش پرداختند. پرچمهای مزین به نام مبارک سیدالشهدا ع و ابوالفضل العباس ع در هر سو برافراشته بود و ترجیع بند نوحه خوانیهای و عزاداریهای مردم شعار «حسین، حسین، حسین شعاریمیز / شهادت افتخاریمیز» بود.

خبرنگاران خارجی مستقر در باکو در حاشیه مراسم بزرگ عاشورا حضور یافته و به تهیه خبر و فیلم مشغول بودند. آنها با تعجب و شگفتی مشغول تماشای دهها هزار مردم سوگواری بودند که به یاد شهدای کرلا میگريستند... یک خبرنگار خارجی در گفتگو با عاکف حمید اف تحلیلگر سیاسی در باکو گفت: «من قبلا در ایران بوده ام، من فکر میکردم فقط در ایران و عراق در روز عاشورا این صحنه ها به وجود می آید، اما حالا میبینم که اشتباه کرده ام. هنگامی که به باکو اعزام می شدم، مسوولان من گفتند، جمهوری آذربایجان کشوری غیر مذهبی است، اما من به چشم خود شاهد بروز احساسات و تفکر مذهبی مردم بودم. عاشورا روزی است که همه شیعیان جهان را متحد ساخته است.» در آخر این سؤال برای هر شیعه مطرح می‌شود که: «چرا رژیم باکو تلاش می‌کند تا با عاشورا و عاشورایان مقابله کند؟ چرا روز عاشورا در ایران شمالی به صورت رسمی تعطیل نمی‌شود؟ چرا کتابهای درسی رژیم باکو بخصوص کتابهای مربوط به تاریخ و ادبیات، از اراجیف رنگارنگ درباره نژادپرستی و پان آذربیسیم و شوونیسیم و معرفی چهره های ضدین مانند حیدرعلی اف پراست، اما در این کتابها حتی يك سطر درباره عاشورا و امام حسین (ع) درج نمی شود؟...»

برای پاسخ به این سؤال بایستی دید که پیام عاشورا چیست؟

پیام عاشورا، چیزی جز مبارزه با ظلم و ترجیح دادن مرگ سرخ بر زندگی ننگین نیست... حکومتی که با عاشورا مقابله می‌کند، از این پیام می‌هراسد.